सडक विस्तारलाई बजेट अभाव !

कमल नेपाल

काठमाडौं/सरकारले सडक विस्तार अभियानअन्तर्गत काठमाडौं उपत्यकामा सडक छेउछाउका घर भत्काउन थालेपछि मुख्य सडक अस्तव्यस्त बनेका छन्। विजुलीका पोल तार अभद्र रूपमा सडकमा लत्रिएका छन् भने धुलोका कारण जनजीवनमा समेत नराम्रो असर परेको छ। कतिपय सडकछेउमा रहेका बिजुलीका पोल सार्ने काम भइरहेको र केही साताभित्रै पोलहरु व्यवस्थित गरिने काठमाडौं महानगरपालिकाले जनाएको छ। धेरैजसो क्षेत्रमा भने भूमिगत रूपमा तारहरु बिछ्याइने बताइएको छ।

तीनकुने, चाबहिल, लैनचौर, नयाँ बानेश्वर, कालीमाटी, कलंकीलगायतका स्थानमा सडकको भाग मिचेर बनाइएका दर्जनौं घर भत्काइएका छन्। उपत्यकामा सडक मिचेर बनाइएका घर भत्काउने कार्य लगभग अन्तिम चरणमा पुगेको बताइएको छ। भत्काइएका घर र पर्खालका इँटा, बालुवा तथा माटोलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गर्न नसक्दा सडकको दुरावस्था नराम्ररी देखिएको छ। स्थानीय जनता तथा केही प्रतिपक्षी दलको विरोधका बाबजुद सडक विस्तार अभियानलाई निरन्तरता दिएको सरकारले आगामी दुई महिनाभित्र निर्माणकार्य सक्ने दाबी गरेको छ। बैशाख महिनाभित्र सडकमा कालोपत्रे गरी व्यवस्थित गर्न सरकारले मातहतका निकायलाई निर्देशन पनि दिएको छ। यद्यपि, बैशाख महिनाभित्रै काम सकिने/नसकिने विषयमा पनि सम्बन्धित सरोकारवालाहरुबीच नै फरक फरक तर्क-वितर्क उठ्ने गरेका छन्।

केही दिनअघि मात्रै प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईले सडक विस्तारको कार्य सम्पन्न गर्ने विषयमा सरोकारवालाहरुसित छलफल गरे। छलफलका क्रममा डा. भट्टराईले आगामी बैशाख महिनाभित्र भत्काइएका सडकमा कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न गर्न निर्देशन दिए। चैत मसान्तभित्र भूमिगत रूपमा तार बिछ्याएर सडकछेउका खाल्डा तथा डाँडालाई सम्याउने कार्य सम्पन्न हुनेगरी काम थालिएको सरोकारवालाहरुले प्रधानमन्त्रीलाई आश्वासन दिए। यसअघि तारलाई जमिनमुनि बिछ्याएर व्यवस्थित गर्नेबारे उर्जा मन्त्रालय, सञ्चार मन्त्रालय, नेपाल विद्युत् प्राधिकरण, नेपाल टेलिकमका उच्च प्रतिनिधि सहभागी रहेको एक कार्यदल गठन गरिएको छ। माइतीघर-नयाँ बानेश्वर-तीनकुने, लैनचौर-नक्साल-कालोपुल, कालीमाटी-बल्खु सडक खण्डमा कालोपत्रे गर्ने कार्य तुरून्तै थालिने सरोकारवालाहरु बताउँछन्। उपत्यका ट्राफिकका डिआइजी गणेश राईले भने 'कालोपत्रे गर्ने कार्य सुरू भइसकेको छ, केही ठाउँमा बिजुलीका तार र ढुङ्गामाटो व्यवस्थित गरेपछि सुरू गर्छौं।' ज्ञानेश्वर, चाबहिल, गौशालालगायतका केही क्षेत्रमा घर भत्काउने कार्य बाँकी रहेको र ती क्षेत्रमा तुरून्तै घर भत्काउने कार्य थालिने राईले बताए। त्यसअनुसार नै अहिले ती क्षेत्रमा सडक विस्तार थालिएको छ र नेपाली कांग्रेसका नेता नरहरि आचार्य र बलबहादुर केसी त्यसको प्रतिरोध गर्दा केही थुनिएका छन्।

काठमाडौं सडक विस्तार आयोजनाका प्रमुख श्याम खरेल भने बैशाख महिनाभित्र कालोपत्रे गर्ने काम पूरा गर्न नसकिने बताउँछन्। कालोपत्रेका लागि टेण्डर आह्वान गरेर काम गर्न कम्तीमा ३ महिना लाग्ने उनी बताउँछन्। 'टेण्डरकै प्रक्रियामै कति विवाद हुने हो, अझै घर भत्काउने कार्य सकिएको छैन, कसरी बैशाखभित्र कालोपत्रेको काम सकिन्छ ?' खरेलले प्रतिपश्न गरे। कालोपत्रेको कामलाई करीब ४५ करोडभन्दा बढी रकम लाग्ने अनुमान गर्दै उनले बजेट अपुग भएकाले पनि केही ढिलाइ भएको स्पष्ट पारे। प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईले भौतिक योजना तथा निर्माण मन्त्रालयलाई करिब ४५ करोड रूपैयाँ जुटाउन निर्देशन दिइसकेका छन्। ४ महिनादेखि काठमाडौं र ललितपुर जिल्लामा सडक विस्तार अभियान जारी राखिएको छ। यता संसद्को विकास समितिले सडक विस्तारका क्रममा भइरहेको प्रगति तथा विवरणबारे जानकारी लिन भौतिक योजना तथा निर्माणमन्त्री र स्थानीय विकास मन्त्रीलाई छलफलका लागि बोलाएको छ। फागुन २८ गते बसेको समितिको बैठकले सभासद्हरुबाट सडक विस्तार अभियानको पक्ष-विपक्षमा अनेक तर्क आएकाले सम्बन्धित मन्त्रीहरुलाई बोलाएको हो। 'भत्काइएका घरहरुलाई मुआबजा दिने/नदिने विषयमा पनि थप स्पष्टता पाउन उहाँहरुलाई बोलाइएको हो,' समितिका एक अधिकारीले बताए। चैत ५ गते पनि ती दुई मन्त्री र मन्त्रालयका सरोकारवाला अधिकारीहरुसित संसदको विकास समितिले छलफल गर्ने तयारी गरेको छ। सडक विस्तारका लागि आधार बनाइएका ऐन नियम र अन्य आवश्यक कागजातका साथ बैठकमा उपस्थित हुन ती मन्त्री तथा मन्त्रालयका सम्बन्धित सरोकारवालाहरुलाई आग्रह गरिएको समितिले जनाएको छ। विकास समितिका सभापति जितेन्द्र सोनारका अनुसार 'महानगरपालिका र नगर विकास समितिले विस्तारको काम गरेकोले सम्बन्धित मन्त्रीहरुलाई डाकिएको हो।' उनीहरूसँग छफलफपछि थप निर्णय गर्ने तयारी भइरहेको छ। अहिले सडक विस्तारका लागि आधार बनाइएका ऐन नियमबारे विवाद छ भने मुआबजाको समससीमाबारे कार्यपद्धतिबारे बहस जारी छ।

फास्ट ट्र्याकको काम पनि चालू

राजधानीलाई तराईसँग जोड्ने फास्ट ट्र्याकको काम केही समय स्थगन भएपछि पुनः चालू भएको छ। सरकारको निर्देशनपछि नेपाली सेनाले फास्ट ट्र्याकको कामलाई निरन्तरता दिएको हो। फास्ट ट्र्याकको काममा भ्रष्टाचार भएको आशंकाका आधारमा संसद्को सार्वजनिक लेखा समितिले छानबिन थालेपछि निर्माणको जिम्मा लिएको सेनाले काम रोकेको थियो। यसबारे भौतिक योजना तथा निर्माणमन्त्री हृदयश त्रिपाठीले सेनापति छत्रमान सिंह गुरूङसित पनि छलफल गरेका थिए। फास्ट ट्र्याकको निर्माणबारे उठेका विषयलाई लिएर निर्माणको कार्य नरोक्न लेखा समितिले सरकारलाई यसअघि आग्रह गरेपछि सरकारले सेनालाई सो बमोजिमको निर्देशन जारी गरेको हो।

आइतबारदेखि लेखा समितिले फास्ट ट्र्याकमा सरोकार राख्ने सम्बन्धित अधिकारीहरुलाई बोलाएर आर्थिक हिनामिनाका सम्वन्धमा छलफल सुरू गरेको छ। सरकारले राष्ट्रिय गौरवको परियोजना भन्दै राजधानीलाई तराईसँग जोड्ने ७६ किलोमिटरको फास्ट ट्र्याक आगामी वर्षको पुस मसान्तभित्र खोलिसक्ने प्रतिबद्धता जनाएको थियो। योसहित १७ वटा ठूला परियोजनालाई सरकारले राष्ट्रिय गौरवका परियोजनाका रूपमा अघि सारेको छ।

हार्दिक समवेदना

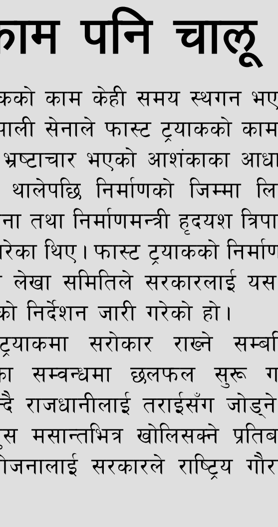

यस संस्थाका अध्यक्ष तथा समाजसेवी श्री विजय थापाकी ममतामयी आमा श्रीमती मनकुमारी दर्लामीको ९५ वर्षको उमेरमा यही मार्च १० का दिन स्वर्गारोहण भएकोले वहाँको आत्माको चिर शान्तिको कामना गर्दछौं। साथै वहाँको परिवारमा पर्न गएको यस दुःखद घडीमा हार्दिक समवेदना प्रकट गर्दछौं।

सुरेन्द्र श्रेष्ठ
उपाध्यक्ष
नेपलीज क्याटरिङ एसोसिएसन, यूके परिवार

शेर्पा संघको ....

र शेर्पा बृद्धहरूको लागि आर्थिक सहयोग जुटाउन आह्वान गर्दै उहाँले आफ्नो व्यक्तिगत खर्चमा नेपालमा ३ जना शेर्पा विद्यार्थीहरूलाई पढाइदिने घोषण गर्नु भएको छ।

कार्यक्रममा संघको लोगो परिवर्तन गर्ने, यूकेभरि छरिएर रहेको शेर्पा विद्यार्थीहरू लगायत सम्पूर्ण शेर्पाहरूलाई समेटेर अघि बढ्ने, शेर्पा युवा क्लव काठमाडौंलाई सिमित अवधिको लागि कार्यालय घरभाडा उपलव्ध गराउने, संघको सञ्चारकर्मीका रूपमा ङवाङ छोपेल शेर्पालाई नियूक्ति गर्ने, शेर्पाहरूको दोस्रो महान चाड फाङगी मनाउने, लण्डनमा अवस्थित कुनै पनि गुम्बामा गएर आउने वर्षको ल्हाप्सो पूजा गर्ने, संघका अध्यक्ष आफ्नो कार्यकालपछि स्वतः सल्लाहकार हुने र कार्यसमितिको साधारणसभा ल्होछार चाड मनाइएको ४ देखि ६ हप्ताभित्रमा आयोजना गर्ने विषयहरूमाथि छलफल गरी उपस्थित सम्पूर्ण सदस्यहरूको सहमतिमा निर्णय पारित गरिएको थियो।

अध्यक्षले हालै बन्नुभएका आजीवन सदस्यहरू श्रीमान/श्रीमती ल्हाक्पा शेर्पा, श्रीमान/श्रीमती आङमिङमा शेर्पा, श्रीमान/श्रीमती दानुरी शेर्पा, आङदावा च्याबा शेर्पा र माननीय सदस्य आङ दिकु शेर्पा साथै संघलाई सहयोगस्वरूप १०१.०१ पौण्ड चन्दा दिनुहुने आङ फुर्बा लामा शेर्पा (आश्फोर्ड)लाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्नुभयो। आगामी फाङगी चाड कार्यसमितिले रेडिङमा आयोजना गर्ने र व्यवस्थापनको लागि आङ दावा च्याबा शेर्पा, कार्मा छिरिङ लामा (शेर्पा), ङवाङ छोपेल शेर्पा र पेम्बा शेर्पालाई जिम्मेवारी दिइएको छ भने आगामी ल्होछार चाड आयोजनाको लागि २०१२ को आयोजक कमिटीलाई यथावत राख्ने निर्णय भएको छ।

९ मेका दिन ९क्इब्क० क्अजयर्या इचष्भलतर्बा ब्लम बचष्अबल क्तगमष्भक, रसेल स्क्वेर, लण्डनमा हुन गइरहेको क्इब्क भ्लमबलनभचभम ब्लिनगबनभ ध्भभप मा शेर्पा भाषा र संस्कृतिको प्रदर्शन गर्नका लागि शेर्पा संघ यूकेका माननीय सदस्य खादिजा कविताले अध्यक्षसमक्ष पठाउनुभएको निमन्त्रणालाई कदर गर्दै सो कार्यक्रममा सहभागिता जनाउने निर्णय भएको थियो। सांस्कृतिक सचिव कार्मा छिरिङ लामा (शेर्पा) ले विभिन्न संघसंस्थाहरूले आयोजना गरेका कार्यक्रमहरूमा शेर्पा संघ यूकेलाई प्रतिनिधित्व गर्नका लागि के कस्ता कार्य गर्ने भनी उठाउनुभएको विषयमा छलफल गरी समयमा निमन्त्रणा आएको खण्डमा कुनै पनि संघ संस्थाहरूले आयोजना गरेको कार्यक्रमहरूमा सहभागिता जनाउनुपर्ने निर्णय भएको छ।

कार्यक्रममा संघका सम्पूर्ण कागजातहरू उपाध्यक्ष रिन्जि शेर्पाद्वारा महासचिव चांद लामालाई हस्तान्तरण गरिएको थियो भने सांस्कृतिक कार्यक्रममा प्रयोग हुने सम्पूर्ण सामाग्रीहरू सांस्कृतिक सचिव कार्मा छिरिङ लामा (शेर्पा)लाई हस्तान्तरण गर्ने निर्णय भएको छ। संघका अध्यक्ष शेर्पाले संघका सह-कोषाध्यक्ष दावा वाङदी शेर्पालाई युनिभर्सिटी सकेका सम्पूर्ण युवाहरूलाई संगठित गरी खोजमुलक-ज्ञानमूलक कार्यक्रमहरूलाई अघि ल्याउनको लागि निर्देशन दिनुभएको थियो। कार्यक्रमको अन्तमा अध्यक्ष आङ फुला शेर्पाले आउने २१ जुनका दिन फार्नबरोस्थित फुटवल रंगशालामा एच.एच. दलाई लामाले सम्पूर्ण नेपालीहरूलाई दर्शनभेट दिनुहुने कार्यक्रम रहेको जानकारी गराउँदै उपस्थित सदस्यहरूलाई प्रचार प्रसार गर्न आग्रह गर्नुभएको थियो।

कार्यक्रम दिउँसोको ४ बजेबाट सुरू भएको थियो भने साँझको लगभग ८ बजे समाप्त भएको थियो।

नयाँ रूप नयाँ रङ्गमा
नेपाली सन्देश
हेर्न नभुल्नु होला
www.nepalisandesh.com